

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
58/16. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2016. június 7.

A C-47/15. sz. ügyben hozott ítélet
Sélina Affum kontra Préfet du Pas de Calais és Procureur général de la Cour
d'appel de Douai

A visszatérési irányelvvel ellentétes az, hogy a valamely nem uniós tagállam állampolgárát, mielőtt kiutasítási eljárást folytatnának le vele szemben, kizárólag amiatt lehessen szabadságvesztéssel büntetni, hogy a schengeni térség belső határán keresztül valamely tagállam területére jogellenesen beutazott

Ugyanez a helyzet akkor is, amikor ezt az állampolgárt, aki az érintett tagállam területén pusztán átutazik, a schengeni térségből való távozásakor feltartóztatják, és akivel szemben az abba a tagállamba való visszafogadás iránti eljárást folytatnak le, ahonnan érkezik

A harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló irányelv (visszatérési irányelv)¹ a valamely nem uniós tagállam jogellenesen tartózkodó állampolgárainak a tagállamok területéről való kiutasításával kapcsolatos, a tagállamokban alkalmazandó közös normákat és eljárásokat állapítja meg.

Az irányelv előírja, hogy a valamely nem uniós tagállam jogellenesen tartózkodó minden állampolgárával szemben kiutasítási határozatot kell hozni. Ez a határozat főszabály szerint önkéntes visszatérésre rendelkezésre álló időtartamot meg határoz, amelyet szükség esetén kitoloncolási intézkedések követnek.

Önkéntes távozás hiányában az irányelv kötelezi a tagállamokat a kitoloncolás lehető legkevesebbé kényszerítő intézkedések alkalmazásával való fogyanatosítására. A tagállam csak akkor veheti őrizetbe az érintett személyt, ha a kiutasítás megghiúsulásának veszélye áll fenn, és az őrizet időtartama semmi esetre sem haladhatja meg a 18 hónapot.

A francia jog értelmében a valamely nem uniós tagállam állampolgárai egy év szabadságvesztéssel büntethetők, ha jogellenesen utaztak be francia területre. Egyébiránt Franciaországban az a személy, aki megalapozottan gyanúsítható szabadságvesztéssel büntetendő bűntett vagy vétség elkövetésével vagy annak kísérletével, ideiglenesen megfosztható szabadságától a nyomozó hatóság rendelkezésére bocsátás érdekében (őrizetbe vétel).

2013. március 22-én a ghánai állampolgárságú S. Affumot a francia rendőrség feltartóztatta a La Manche csatorna alatti alagút bejáratánál, miközben egy Gentből (Belgium) érkező és Londonba (Egyesült Királyság) tartó autóbusszon utazott. Mivel harmadik személy fényképét és nevét tartalmazó belga útlevelet mutatott fel, és nem rendelkezett saját nevére szóló egyéb személyazonosító irattal vagy úti okmánnyal, először a francia területre való jogellenes beutazás miatt őrizetbe vették. A francia hatóságok ezt követően Belgiumtól S. Affum visszafogadását kérték.

S. Affum vitatta az őrizetbe vételének jogszerűségét, ezért a francia Cour de cassation (semmítőszék) azzal a kérdéssel fordul a Bírósághoz, hogy a visszatérési irányelvre tekintettel, a valamely nem uniós tagállam állampolgárának az ország területére való jogellenes beutazása szankcionálható-e szabadságvesztés-büntetéssel.

¹ A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.). Dánia, az Egyesült Királyság és Írország nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság mindenekelőtt emlékeztet az Achughbabian-ítéletből² eredő ítélkezési gyakorlatára, amelyre konkrétan a Cour de cassation előzetes döntéshozatal iránti kérelme vonatkozik. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint **a visszatérési irányelvvel ellentétes bármely tagállami szabályozás, amely szabadságvesztés-büntetéssel szankcionálja a valamely nem uniós tagállam azon állampolgárának jogellenes tartózkodását**, aki tekintetében az ezen irányelv által előírt kiutasítási eljárás még nem fejeződött be. Ugyanezen ítélkezési gyakorlat szerint ez az irányelv ugyanakkor lehetővé teszi az ilyen állampolgárral szemben szabadságvesztés-büntetés kiszabását, amennyiben előzőleg lefolytatták vele szemben ezt az eljárást, és jogszerű indok nélkül továbbra is jogellenesen tartózkodik valamely tagállam területén.³ Egyébiránt az irányelvvel az olyan idegenrendészeti őrizetbe vétel sem ellentétes, amelynek célja annak megállapítása, hogy a valamely nem uniós tagállam állampolgárának tartózkodása jogszerű-e vagy sem.

A Bíróság ezt követően megállapítja, hogy a jogellenes beutazás azon ténybeli körülmények egyikét jelenti, amely a visszatérési irányelv szerinti jogellenes tartózkodáshoz vezethet. **Az irányelv tehát alkalmazandó a valamely nem uniós tagállam olyan állampolgárára, aki S. Affumhoz hasonlóan jogellenesen utazott be** valamely tagállam területére, és emiatt úgy tekintendő, hogy jogellenesen tartózkodik ott. Következésképpen az ilyen állampolgárral szemben az irányelv által előírt kiutasítási eljárást kell lefolytatni kitoloncolása érdekében, amíg a tartózkodás adott esetben nem válik szabályossá.

A Bíróság kiemeli továbbá, hogy az irányelvben előírt kivételek⁴ nem teszik lehetővé a tagállamok számára azt, hogy kivonják az irányelv hatálya alól az S. Affumhoz hasonló állampolgárt azzal az indokkal, hogy az említett állampolgár jogellenesen lépte át a schengeni térséghez tartozó belső határt (a jelen ügyben a francia-belga határt), vagy hogy az e térség elhagyásának megkísérlésekor feltartóztatták (az Egyesült Királyság ugyanis nem tartozik a schengeni térségbe).

Egyébiránt az a tény, hogy S. Affum tekintetében visszafogadás iránti eljárást folytatnak le abban a tagállamban, ahonnan érkezett (Belgium), nem teszi az irányelvet esetében alkalmazhatatlanná. A visszafogadás ugyanis pusztán azzal a hatással jár, hogy átruházza a kiutasítási eljárás lefolytatására vonatkozó kötelezettséget azon tagállam számára, amely az állampolgár visszafogadásáért felelős (a jelen ügyben Belgium). Szabadságvesztés-büntetésnek a valamely nem uniós tagállam jogellenesen tartózkodó állampolgárával szembeni kiszabása késleltetné ezen eljárás megindítását, és az érintett állampolgár hatékony kiutasítását, amely ezáltal sértené az irányelv hatékony érvényesülését.

Végül S. Affum pusztán átutazásának helyzete nem képezi akadályát az irányelv alkalmazásának: a valamely nem uniós tagállam azon állampolgára ugyanis, aki az érintett tagállam területén (a jelen ügyben Franciaország) az ott érvényes beutazási feltételeknek való megfelelés nélkül egy buszon utazik, az irányelv szerint ezért „jogellenesen tartózkodik” ott, mivel ez az irányelv nem ír elő a jelenlét minimális időtartamával vagy az e területen maradás szándékával kapcsolatos feltételt.

Mivel az irányelv alkalmazandó S. Affumra, utóbbival szemben pusztán a francia területre való jogellenes beutazása miatt nem lehetett szabadságvesztés-büntetést kiszabni azelőtt, hogy kiutasítási eljárást folytattak volna le vele szemben. Márpedig a francia hatóságok meg sem indították ezt az eljárást.

A Bíróság ezért megállapítja, hogy az Achughbabian-ítéletben kifejtettekkel azonos indokok miatt a tagállamok nem tehetik lehetővé a jogellenes tartózkodáshoz vezető jogellenes beutazás pusztán

² A Bíróság 2011. december 6-i Achughbabian-ítélete ([C-329/11](#). sz. ügy, lásd [133/11](#). sz. SK).

³ A Bíróság egy másik ítéletben kifejtette, hogy az irányelvvel nem ellentétes a valamely nem uniós tagállam jogellenesen tartózkodó állampolgárának szabadságvesztés-büntetése sem, amennyiben lefolytatták a kiutasítási eljárást, és az állampolgár a beutazási tilalom megsértésével újra beutazik valamely tagállam területére (a Bíróság 2015. október 1-jei Celaj-ítélete, [C-290/14](#). sz. ügy, lásd [112/15](#). sz. SK).

⁴ Az irányelv szerint a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az irányelvet a valamely nem uniós tagállam azon állampolgáira, akiktől a Schengeni határellenőrzési kódex 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, vagy akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő jogellenes átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az e tagállamban való tartózkodásra.

ténye miatt a valamely nem uniós tagállam olyan állampolgárai szabadságvesztésének elrendelését, akik tekintetében az irányelvben foglalt kiutasítási eljárás még nem fejeződött be, mivel az ilyen szabadságvesztés meghiúsíthatja ezen eljárás lefolytatását, és késleltetheti a visszatérést, amely ezért sérti az irányelv hatékony érvényesülését. A Bíróság pontosítja, hogy az irányelv azonban nem zárja ki a tagállamok azon lehetőségét, hogy szabadságvesztés-büntetéssel szankcionálják a kizárólag a jogellenes beutazással összefüggőtől eltérő vétségek elkövetését, és ezt olyan helyzetekben is megtehetik, amikor a kiutasítási eljárás még nem fejeződött be.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499